

Wartości i przekonania użytkowników psychodelików

Badanie międzykulturowe

(Values and Beliefs of Psychedelic Drug Users: A Cross-Cultural Study)

by

Michael Lerner i Michael Lyvers

© Michael Lerner i Michael Lyvers 2006

wersja ang. www.en.psilocosy.info/eajeboenbijabrcfnafbsgs

original report: http://epublications.bond.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1130&context=hss_pubs

[tłumaczenie: cjuchu]

mgr Michael Lerner, (Wyróżnienia), i dr Michael Lyvers.

Department of Psychology

Bond University

Gold Coast, Queensland 4229 Australia

Adres do korespondencji:

Associate Professor Michael Lyvers

Telefon (61) (75) 595 2565

Fax (61) (75) 595 2672

e-mail: [mlyvers \[at\] staff.bond.edu.au](mailto:mlyvers@staff.bond.edu.au)

e-mail: [michael_lerner \[at\] bond.edu.au](mailto:michael_lerner@bond.edu.au)

e-mail: [mike_lyvers \[at\] bond.edu.au](mailto:mike_lyvers@bond.edu.au)

Spis Treści:

Skrót

Metoda

Badani

Materiały

Procedura

Wyniki

Przekonania mistyczne

Wartości życiowe

Empatia

Umiejętność radzenia sobie

Omówienie

Odnosiniki

Skrót

Psychodeliki, takie jak LSD i psilocyбина są często uważane za zdolne do wywołania doświadczeń zmieniających życie, opisywanych jako mityczne lub transcendentne, zwłaszcza jeśli przyjmowane są wysokie dawki. Niniejsze studium przebadalo możliwe efekty trwałe takich doświadczeń, przy pomocy kwestionariuszowych pomiarów wartości, przekonań i empatii emocjonalnej, porównując użytkowników psychodelików ($n=88$), użytkowników nielegalnych dragów niepsychodelicznych (np. marihuana, amfetaminy) ($n=29$) i stosujących dragi niebezpieczne ludzi pijących towarzysko ($n=66$). Próbkę uzyskano z Izraela ($n=110$) i Australii ($n=73$) w międzykulturowym porównaniu, by zobaczyć, czy wartości związane ze stosowaniem psychodelików wykraczają poza kulturę pochodzenia. Użytkownicy psychodelików punktowali znacznie wyżej niż inne grupy przy przekonaniach mistycznych (np. jedności z Bogiem i wszechświatem), przy wartościach

zyciowych, duchowości i przy trosce o innych, a niżej przy wartości dobrobytu finansowego, niezależnie od kultury pochodzenia. Użytkownicy nielegalnych dragów niepsychedelicznych punktowali znacznie niżej przy pomiarze umiejętności radzenia sobie niż zarówno użytkownicy psychodelików i użytkownicy dragów niebezprawnych. Obie grupy użytkowników dragów nielegalnych punktowały znacznie wyżej przy empatii niż użytkownicy dragów niebezprawnych. Wyniki zostały omówione w kontekście wcześniejszych wniosków z Pahnke (1966) i Doblin (1991), w kontekście przekształcającego efektu doświadczeń psychodelicznych, choć istnieje prawdopodobieństwo, że wnioski te odzwierciedlają raczej przedlekowe cechy tych, którzy zdecydowali się wziąć psychodeliki niż efekty samych dragów.

Uważa się, że leki psychodeliczne posiadają potencjał do wywoływania dogłębnie duchowych lub mistycznych doświadczeń (np. Bakalar, 1985; Hasler et al., 2004; Hofmann, 1983; Horgan, 2003; Huxley, 1956; Maslow, 1964; Leary, 1965; Pahnke, 1966; Shanon, 2003; Strassman, 2001; Watts, 1965). Przymuszcza się z powodu tych efektów, psychodeliki roślinne, takie jak grzyby *psilocybe*, pejotl, oraz ayahuasca były kluczowe w tradycyjnych ceremoniach duchowych i uzdrawiających niektórych kultur autochtonicznych Ameryk. Nawet dziś, Rodzimy Kościół Amerykański (Native American Church) dopuszczony jest do legalnego stosowania pejotlu do celów religijnych w Stanach Zjednoczonych, a synkretyczna grupa religijna União Vegetal dopuszczona jest do legalnego stosowania ayahuaski w podobnych celach w Brazylii (Shanon, 2002). Najmocniejszy ze wszystkich psychodelików, półsyntetyczna pochodna sporyszu LSD, był początkowo uważany za środek, który wywołuje "modelową psychozę", lecz później LSD stosowane było sporadycznie w głębokiej psychoterapii i leczeniu alkoholizmu w latach 1950 i 1960 (Grinspoon i Bakalar, 1979; Grof, 2001). Zanim w większości krajów zdelegalizowano wszelkie stosowanie psychodelików, istniały dwa główne modele psychoterapii LSD: Psychoterapia "psycholityczna" aplikująca często niskie dawki LSD, by ułatwić wyłonienie materiału z nieświadomości osobniczej i bazowała na paradygmacie psychoanalitycznym, podczas gdy psychoterapia "psychodeliczna" wymierzała ograniczoną ilość wysokich dawek w celu wywołania transpersonalnego, mistycznego doznania, które miałyby długotrwałe wpływy transformujące na zachowanie (takie jak abstynencja alkoholowa u alkoholików). Jednakże, badanie kliniczne nad efektywnością LSD lub innych środków psychodelicznych dla celów psychoterapeutycznych było ogólnie dotknięte ubogim projektem badawczym (Ludwig, 1970).

W jedynym opublikowanym, kontrolowanym eksperymencie nad duchowym potencjałem psychodelików u ludzi, Pahnke (1966) przetestował twierdzenia, że psychodeliki są w stanie wywołać doświadczenia religijne. W bostońskiej kaplicy w Wielki Piątek, dragowo naiwnym studentom teologii podano albo wysoką dawkę psilocybinowej albo aktywne placebo w sposób podwójnie zaślepiony. Większość badanych w grupie psilocybinowej sprawozdała gruntowne wglądy duchowe o transformujących skutkach, które utrzymywały się przez dekady, zgodnie z badaniem uzupełniającym Doblina (1991). Jednakże, jeden badany, który otrzymał psilocybinę, doznał podczas eksperymentu reakcji psychotycznej, uwydatniając jedno z głównych ryzyk stosowania dragów psychodelicznych. Mimo że psychodeliki nie są uzależniające, a częste stosowanie jest rzadkie z powodu intensywności efektów (Grinspoon & Bakalar, 1979), dragi te mogą być niebezpieczne ze względu na nieprzewidywalne i przytłaczające zmiany psychiczne, które mogą wywołać. Czas spowalnia lub stoi w miejscu, w wyobraźni rozwijają się olśniewająco kolorowe wizje, a emocje mogą wahać się od przerażenia i paniki do ekstazy duchowej i transcendencji. Normalna rzeczywistość może pozostać daleko w tyle, gdy użytkownik zdaje się wkraczać w kolejny wymiar, i nie rzadkie są doświadczenia bliskie śmierci. Użytkownicy często twierdzą, że podczas wysokodawkowego doświadczenia psychodelicznego napotkali Boga, że złączyli się z Kosmosem i zaznali śmierci i odrodzenia.

Raporty pewnych użytkowników przypominają klasyczne buddyjskie lub hinduskie opisy samorealizacji lub oświecenia (Grinspoon i Bakalar, 1979; Horgan, 2003; Watts, 1965). Mówi się, że to mistyczne doznanie ma aspekt uniwersalny, który przekracza kontekst kulturowy i może powodować w użytkowniku trwałe i głębokie zmiany (lecz zobacz krytyczne omówienie tego twierdzenia w Horgan, 2003). Jeśli leki psychodeliczne mogą czasem wywołać doświadczenia mistyczne, jak często się twierdzi, wówczas wartości i przekonania psychodelicznych użytkowników powinny różnić się w kluczowych aspektach od udzielanych przez użytkowników innych dragów zakazanych takich jak marihuana, amfetaminy lub heroina, jak również tych udzielanych przez nieużytkowników dragów nielegalnych. Dalej, by być naprawdę uniwersalnymi, wartości i przekonania użytkowników psychodelicznych powinny przekraczać kontekst kulturowy. Niniejsze badanie rozpoznawcze przebadalo te hipotezy poprzez porównanie użytkowników dragów psychodelicznych z użytkownikami nielegalnych dragów niepsychedelicznych (jako grupę kontrolną dla korelat wykorzystania dragów zakazanych w ogólności) i nieużytkowników dragów nielegalnych pod kątem wartości, przekonań,

umiejętności radzenia sobie oraz empatii. Próbkę pobrano z dwóch wyróżniających się kulturowo krajów, Izraela i Australii. Przewidzieliśmy, że pewne cechy użytkowników dragów psychodelicznych mogą odróżniać ich od pozostałych dwóch grup w tych dwóch różnych narodowościach. Oczekiwano, że wszystko, co niezależnie od podłoża kulturowego, odróżni użytkowników psychodelicznych od pozostałych grup, to przekonania mistyczne, takie jak jedność z Bogiem i wszechświatem, empatia (uznawana powszechnie za wynikającą z takich przekonań), wiara w swą zdolność do radzenia sobie ze stresem życia, oraz wartości życiowe, takie jak duchowość, kreatywność, pokora, troska o innych, oraz troska o środowisko. Oczekiwano również, że użytkownicy psychodeliczni będą mniej zainteresowani dobrobytem finansowym i osiągnięciem niż inne grupy, odzwierciedlając orientację o mniej materialistycznej wartości. Oczekiwano, że dwie wartości, przynależności i lojalności wobec grupy, będą wyższe u Izraelczyków niż u Australijczyków niezależnie od stosowania dragu, na podstawie przypuszczanej etnicznej/religijnej identyfikacji grupowej Izraelczyków.

[Spis Treści](#)

Metoda

Badani

Łącznie w badaniach uczestniczyło 183 ochotników. Było 41 izraelskich i 47 australijskich użytkowników psychodelików (LSD, psilocybina, meskalina), 18 izraelskich i 11 australijskich użytkowników innych dragów nielegalnych (10 tylko marihuany, 17 marihuany + amfetamin, 1 tylko amfetamin, 1 marihuany + heroiny), którzy nigdy nie próbowali psychodelików, i 51 izraelskich i 15 australijskich pijących towarzysko stosujących drag niebezprawny. Średni wiek wynosił 35 lat (zakres 21-70 lat). Dla celów tego badania, uczestnicy zostali zaklasyfikowani jako użytkownicy psychodeliczni jeśli tylko poinformowali o odbyciu przynajmniej jednego przemożnego wysokodawkowego doświadczenia psychodelicznego. Było tak ponieważ niektórzy rekreacyjni użytkownicy dragów biorą dziś niskie dawki psychodelików (np. 50µ LSD, 1 g grzybów *psilocybe*) by zwiększyć uznanie dla muzyki i życia towarzyskiego w klubach dance lub na imprezach "rave". Gdyż jest mało prawdopodobne by niskodawkowe stosowanie psychodelików wywołało doznanie mistyczne, potencjalni uczestnicy, którzy tylko poinformowali o tego typu stosowaniu psychodelików zostali wykluczeni z badania. Z podobnych powodów, stosowanie marihuany lub "entaktogenów" takich jak MDMA (Ekstaza) lub MDE, które uważane są czasem za łagodne psychodeliki, nie było wystarczające do zaklasyfikowania do grupy użytkowników psychodelicznych. Stosowanie dysocjantów takich jak ketamina lub PCP podobnie nie kwalifikowało do stosowania psychodelików w kontekście niniejszego badania, gdyż "psychodeliczna" kategoria była zachowawczo ograniczona do "klasycznych" halucynogenów agonistów serotonergicznym - dragów najczęściej cytowanych jako zdolnych do wywoływania doznań mistycznych. Badanie to zostało zatwierdzone przez Komisję ds. Etyki Badań Uniwersytetu Bonda i zostało ufundowane subwencją Multidisciplinary Association for Psychedelic Studies (MAPS).

[Spis Treści](#)

Materiały

Kwestionariusz Stosowania Dragu (DUQ - Drug Use Questionnaire; Barker i Lyvers, 2002). DUQ ocenia osobistą historię stosowania alkoholu i nielegalnych dragów takich jak konopie/marihuana, MDMA/Ekstaza, kokaina, amfetaminy, heroina/opiaty, i psychodeliki (LSD, psilocybina, meskalina), jak również informację demograficzną. Dodano krótką część jakościową pytającą czy użytkownik psychodeliku kiedykolwiek miał przemożne lub dojmujące wysokodawkowe doznanie psychodeliczne; odpowiedź twierdząca była konieczna dla włączenia do grupy użytkowników psychodelicznych (zobacz powyżej).

Inwentarz wartości życiowych (Life Values Inventory - LVI; Brown i Grace, 1996). Ilościowa część LVI zastosowana w tym badaniu mierzy 14 wartości życiowych przy pomocy 42 pozycji oceniających znaczenie czyjś życia na cztery punktowych skalach Likerta. Dla celów niniejszego badania przeanalizowanych zostało jedynie 9 z 14 wartości gdyż zostały uznane za najbardziej związane z doznaniem psychodelicznym i/lub z kulturowymi różnicami między Izraelem i Australią: Duchowość, Troska o Środowisko, Troska o Innych,

Dobrobyt Finansowy, Kreatywność, Przynależność, Lojalność wobec Rodziny lub Grupy, Osiągnięcia, oraz Pokora.

Skala Tendencji Emocjonalno Empatycznej (EETS - Emotional Empathic Tendency Scale) (Mehrabian, 1994). EETS mierzy postrzeganą umiejętność do rozpoznawania i odczuwania emocji innych, stosując 33 pozycje oceniane na pięciopunktowej skali Likerta.

Kwestionariusz przekonań mistycznych (MBQ - Mystical Beliefs Questionnaire), na podstawie Profilu Doznania Szczytowego, Pahnke'go (1966), MBQ jest 21 pozycjową skalą opracowaną dla niniejszego badania. Pięciopunktowe skale Likerta stosowane są do oceny przekonań mistycznych takich jak dusza uniwersalna, jedność wszystkich rzeczy, brak lęku przed śmiercią, iluzoryczna natura fizycznej egzystencji, istnienie transcendentnej rzeczywistości, oraz jedność z Bogiem, naturą i wszechświatem. Współczynnik alfa Cronbach'a wyniósł w tym badaniu 0,94, wskazując na wysoką wewnętrzną spójność tego eksploracyjnego pomiaru.

Skala Poczucia Spójności - (SOCS - Sense of Coherence Scale; Antonovsky, 1987). SOCS mierzy subiektywną zdolność radzenia sobie pod względem przekonania, że stresujące wydarzenia są zrozumiałe, i że posiada się zasoby potrzebne do radzenia sobie z nimi. Oczekiwaliśmy, że użytkownicy psychodelików punktowałiby wyżej na tej skali niż inne grupy, w wyniku przypuszczalnego buforowego działania perspektywy mistycznej lub duchowej na stres. Istnieje 29 pozycji ocenianych na siedmiopunktowej skali Likerta.

Procedura

Uczestnicy zostali wyrekrutowani plakatami na obszarach kontrkulturowych, uczęszczanych przez członków grup kontrkulturowych i użytkowników dragów oraz słownie (metoda kuli śnieżnej) w Izraelu (Tel Aviv, Haifa, Jerozolima) oraz w Australii (Nimbin, Byron Bay, Melbourne, Gold Coast). Osoby zainteresowane skontaktowały się z badaczem, który wysłał im pakiet kwestionariuszy i zaadresowaną do siebie kopertę ze znaczkiem w celu odesłania wypełnionych formularzy. Z 212 pakietów wstępnie zwróconych, 14 odrzucono jako niekompletne, a 22 odrzucono, ponieważ mimo iż psychodeliczne stosowanie zostało odnotowane respondent zaprzeczył posiadania kiedykolwiek obezwładniającego lub wysokodawkowego doświadczenia.

Wyniki

Wstępne przegadanie grup ujawniło różnice w składzie płci i wieku. Istniał istotny związek między grupą dragową a płcią, $X^2(2, N=183)=10,15, p=0,006$. W grupie psychodelicznej było względnie więcej mężczyzn (51 mężczyzn, 37 kobiet) w porównaniu z użytkownikami z grupy innych dragów nielegalnych (9 mężczyzn, 20 kobiet) i grupy nieużytkowników (24 mężczyzn, 42 kobiety). Istniały również grupowe różnice w wieku, $F(2, 178)=4,21, p=0,016$. Po-test HSD Tukeya ($p<0,05$) ujawnił, że grupa użytkowników nielegalnych dragów niepsychodelicznych była przeciętnie młodsza ($M=30$ lat) niż grupa psychodeliczna ($M=36$ lat) i grupa nieużytkowników ($M=38$ lat). Dlatego we wszystkich sprawozdanych poniżej analizach wiek i płeć były zastosowane jako zmienne.

Przekonania mistyczne

Dwuczynnikowa (grupa dragowa x narodowość) analiza kowariancji (ANCOVA) wykazała istotny wpływ grupy dragowej na MBQ, $F(2,171)=73,33, p=0,000$. Jak przewidziano, użytkownicy dragów psychodelicznych punktowali znacznie wyżej na MBQ ($M=64,22$) niż użytkownicy nielegalnych dragów niepsychodelicznych ($M=34,84$) i nieużytkownicy ($M=34,05$), jak ujawniły parowe porównania, stosujące korekcję Bonferroniego. Nie było różnicy MBQ między Izraelczykami a Australijczykami, i żadnej interakcji.

Wartości życiowe

MANCOVA wykazała całościowy wieloczynnikowy wpływ narodowości na LVI, $F(9,164)=2,51; p=0,01$. Jednoczynnikowe analizy były istotne dla Przynależności $F(1,172)=6,70; p=0,01$, Pokory $F(1,172)=5,72; p=0,02$, oraz Lojalności wobec Rodziny lub Grupy $F(1,172)=5,82; p=0,02$. Izraelczycy punktowali znacznie

wyżej dla Przynależności ($M=10,80$) niż Australijczycy ($M=9,59$). Izraelczycy oceniali również wyżej wartość Pokory ($M=9,59$) niż Australijczycy ($M=8,71$). Dodatkowo, Izraelczycy punktowali wyżej dla Lojalności wobec Rodziny lub Grupy ($M=10,80$) niż Australijczycy ($M=9,74$). Wystąpił całościowy wieloczynnikowy wpływ grupy lekowej na LVI, $F(18,328)=4,73$; $p=0,000$. Analizy jednoczynnikowe ujawniły istotne efekty grupy lekowej na Duchowości $F(2,172)=21,29$; $p=0,000$; Trosce o Środowisko $F(2,172)=7,72$; $p=0,001$; Trosce o Innych $F(2,172)=7,04$; $p=0,001$; Kreatywności $F(2,172)=3,42$; $p=0,03$; oraz na Dobrobycie Finansowym $F(2,172)=7,35$; $p=0,001$. Porównania parowe stosujące, korekcję Bonferoniego ujawniły, że użytkownicy psychodelików punktowali znacznie wyżej na Duchowości i Trosce o Innych, a niżej na wartości Dobrobytu Finansowego, niż inne grupy (patrz Tabela 1). Użytkownicy psychodelików punktowali również znacznie wyżej niż użytkownicy innych drogów nielegalnych na Trosce o Środowisko i Kreatywności, lecz tylko nieznacznie wyżej ($p<0,10$) na tych wartościach niż nieużytkownicy (Patrz Tabela 1).

Tabela 1. Wartości życiowe użytkowników drogów psychodelicznych w porównaniu do użytkowników nielegalnych drogów niepsychodelicznych i nieużytkowników drogów nielegalnych.

Wartość życiowa	Użytkownicy		
	Psychodelików	Innych drogów	Nieużytkownicy
Duchowość	12,15	7,59	9,28
Środowisko	12,16	10,24	11,40
Troska o innych	12,25	11,38	11,58
Kreatywność	11,97	10,59	10,97
Finansowy dobrobyt	8,68	10,38	10,92

Empatia

ANCOVA wykazała istotne wpływy czynnika płci $F(1,172)=62,12$; $p=0,000$ oraz grupy drogowej $F(2,172)=14,99$; $p=0,000$ na empatię emocjonalną, co zmierzono EETS. Jak oczekiwano, w oparciu o przeszłe badania, kobiety ogólnie punktowały wyżej na empatii emocjonalnej ($M=45,87$) niż mężczyźni ($M=24,96$). Zgodnie z porównaniami parowymi stosującymi korekcję Bonferoniego, użytkownicy psychodelików punktowali nie-znacznie wyżej ($M=44,92$) na empatii niż użytkownicy innych drogów nielegalnych ($M=36,53$), z obiema grupami użytkowników drogów punktującymi znacznie wyżej niż nieużytkownicy ($M=24,42$). Nie było wpływu narodowości i nie było interakcji.

Umiejętność radzenia sobie

Całkowite wyniki SOC zostały poddane dwuczynnikowej (grupa drogowa x narodowość) ANCOVA. Główny wpływ grupy drogowej był istotny $F(2,173)=6,47$; $p=0,002$. Post-test (Bonferoniego) ukazał, że użytkownicy nielegalnych drogów niepsychodelicznych punktowali znacznie niżej na SOC ($M=116,78$) niż zarówno użytkownicy psychodelików ($M=133,73$) jak i nieużytkownicy ($M=130,88$). Ani główny wpływ narodowości ani interakcja nie były istotne.

Omówienie

Wnioski, choć wstępne w wyniku samowybieralnej natury próbek, były w dużej mierze spójne z przewidywaniami bazującymi na poglądzie, że wielu użytkowników drogów psychodelicznych przeszło mistyczne lub transcendentalne doświadczenie, które doprowadziło do głównych zmian w orientacji. Niezależnie od kultury pochodzenia, użytkownicy drogów psychodelicznych punktowali znacznie wyżej niż użytkownicy innych nielegalnych drogów i nieużytkownicy, dla przekonań mistycznych takich jak jedność z Bogiem i wszechświatem, iluzoryczna natura fizycznej egzystencji, oraz obecność rzeczywistości transcendentalnej. Użytkownicy psychodeliczni punktowali również wyżej na empatii emocjonalnej niż inne grupy, choć istotne było jedynie porównanie z nieużytkownikami. Wyższy średni wynik empatii użytkowników psychodelicznych był spójny z przewidywaniami bazującymi na jakościach współczucia przypisywanych tym, którzy mieli doświadczenia oświecenia zgodnie z tradycjami mistycznymi Buddyzmu i Hinduizmu. Niemniej jednak, twierdzenia takie powinny być łagodzone faktem, że jak zauważył Horgan (2003), z kontrkultury nie wyłonili się jeszcze żadni "święci psychodeliczni". Wartości życiowe, które mówi się, że naturalnie wynikają z

doznania mistycznego - duchowość i troska o innych - zostały ocenione znacznie wyżej przez użytkowników psychodelicznych niż przez obie pozostałe grupy, a troska o środowisko oraz kreatywność były punktowane znacznie wyżej przez użytkowników psychodelicznych niż przez użytkowników innych drogów nielegalnych. Wartość dobrobytu finansowego została oceniona znacznie niżej przez użytkowników psychodelicznych niż przez inne grupy, wskazując na mniej materialistyczną orientację u użytkowników psychodelicznych. Jednakże, wbrew przewidywaniom, różnice nie zostały stwierdzone dla wartości pokory lub osiągnięć między użytkownikami psychodelicznymi i innymi grupami. Użytkownicy nielegalnych drogów niepsychodelicznych takich jak marihuana i amfetamina oceniali na SOC, pomiar wiary we własną umiejętność radzenia sobie ze stresem życiowym, znacznie niżej niż zarówno użytkownicy psychodelików jak i nieużytkownicy drogów nielegalnych. Sugeruje to, że w przeciwieństwie do stosowania dragu psychodelicznego, stosowanie nielegalnego dragu niepsychodelicznego może być po części motywowane eskapizmem lub próbą radzenia sobie ze stresem. Stosowanie takich drogów może ewentualnie osłabić subiektywną umiejętność radzenia sobie u niektórych użytkowników.

Pytaniem, które naturalnie powstaje z obecnych wniosków jest to, czy powyższe cechy użytkowników drogów psychodelicznych poprzedzały stosowanie psychodelików, czy wynikały z tego stosowania. Ci, którzy zdecydowali się wziąć drog psychodeliczny mogą w niektórych przypadkach robić to jako część osobistego poszukiwania duchowego, bazując na reputacji, jaką mają takie dragi przy wywoływaniu doświadczeń mistycznych; tak więc tendencja do popierania bardziej duchowych, mniej materialistycznych wartości może poprzedzać użycie psychodelików. Jednakże, niniejsze wyniki są generalnie spójne z wcześniejszymi wnioskami Pahnke'go (1966) i Doblina (1991) odnośnie gruntownego i trwałego wpływu duchowego doznania psychodelicznego. Najbardziej prawdopodobna możliwość, w naszej interpretacji, to że na cechy charakterystyczne użytkowników drogów psychodelicznych, zaobserwowane w niniejszym badaniu, mogły wpłynąć zarówno czynniki przed-drogowe jak i psychodeliczne efekty dragu. To jest, ludzie przy poszukiwaniu duchowym mogą być bardziej skłonni stosować psychodeliki jako część tego poszukiwania, lecz ponadto, same dragi mogą mieć przy okazji potężny wpływ na wartości i duchowość, nawet u tych, którzy początkowo nie wzięli psychodelików w celach duchowych. Niniejsze wnioski sugerują również, zgodnie z twierdzeniem o uniwersalnym aspekcie psychodeliczno mistycznych doświadczeń, że wpływ drogów psychodelicznych na wartości życiowe i duchowość użytkowników dragu w Izraelu i Australii mogą być ważniejsze niż różnice kulturowe między tymi dwoma krajami. Jak przewidziano, Izraelczycy ogólnie punktowali wyżej dla Przynależności oraz Lojalności wobec Grupy niż Australijczycy, lecz również dla wartości Pokory, co nie zostało przewidziane.

Ostatnimi laty "renesans psychodeliczny" zdaje się w toku, zarówno na poziomie społecznym jak i pod względem odnowionego zainteresowania naukowego tymi niezwykłymi związkami. W latach 1960, psychodeliki były uznawane przez wielu za cudowne leki z potencjałem do pozytywnego transformowania osób i społeczności. Lecz zaistniałe kontrowersje i problemy związane z niekontrolowanym stosowaniem szybko doprowadziły do zdelegalizowania psychodelików i do zaprzestania badań naukowych nad ich klinicznym i duchowym potencjałem. Biorąc pod uwagę niedawne nasilenie zainteresowania naukowego, oraz rządową aprobatę ograniczonych badań efektów psychodelicznych na ludziach (np. Strassman, 2001), w nadchodzących latach wyłoni się najprawdopodobniej mniej historyczna ocena psychodelików.

Odnośniki

1. Antonovsky, A. (1987). *Unravelling the mystery of health: How people manage stress and stay well*. San Francisco: Jossey-Bass.
2. Bakalar, J.B. (1985, Fall). Social and intellectual attitudes toward drug-induced religious experience. *Journal of Humanistic Psychology*, 24, 45-66.
3. Barker, B., & Lyvers, M. (2002). *Neuropsychological performance in human ecstasy users: A test of the serotonin neurotoxicity hypothesis*. Presented at the 2002 Convention of the Australian Psychological Society, Gold Coast, Qld., September 2002.
4. Crace, R.K., & Brown, D. (1996). *Life values inventory*. Ann Arbor, MI: Aviat.
5. Doblin, R. (1991). Pahnke's "Good Friday Experiment": A long-term follow-up and methodological critique. *Journal of Transpersonal Psychology*, 23 (1), 1-28.
6. Grinspoon, L., & Bakalar, J.B. (1979). *Psychodelic drugs reconsidered*. New York: Basic Books.
7. Grof, S. (2001). *LSD psychotherapy* (3rd edition). Sarasota, FL: MAPS.
8. Hasler, F., Grimberg, U., Benz, M.A., Huber, T., & Vollenweider, F.X. (2004). Acute psychological and physiological effects of psilocybin in healthy humans: A double-blind, placebo-controlled dose-effect study. *Psychopharmacology (Berlin)*, 172, 145-156.

9. Hofmann, A. (1983). *LSD: My problem child*. Los Angeles: Tarcher.
10. Horgan, J. (2003). *Rational mysticism: Dispatches from the border between science and spirituality*. Boston: Houghton Mifflin.
11. Huxley, A. (1956). *The doors of perception/Heaven and hell*. New York: Harper.
12. Leary, T. (1965). The religious experience: Its production and interpretation. In G.M. Weil, R. Metzner & T. Leary (Eds.), *The psychedelic reader* (pp. 191-216). Secaucus, NJ: Citadel Press.
13. Ludwig, A.M. (1970). LSD treatment in alcoholism. In J.R. Gamage & E.L. Zerkin (Eds.), *Hallucinogenic drug research: Impact on science and society*. Beloit, WI: Stash Press.
14. Maslow, A. (1964). *Religions, values and peak experiences*. New York: Viking Press.
15. Mehrabian, A. (1994). *Manual for the Emotional Empathic Tendency Scale (EETS)*. Available from Albert Mehrabian, 1130 Alta Mesa Road, Monterey, CA 93940.
16. Pahnke, W. (1966). The contribution of the psychology of religion to the therapeutic use of psychedelic substances. In Abramson, H. (Ed.), *The use of LSD in psychotherapy and alcoholism* (pp. 629-49). NY: Bobbs-Merrill.
17. Shanon, B. (2003). *The antipodes of the mind: Charting the phenomenology of the ayahuasca experience*. Oxford: Oxford University Press.
18. Strassman, R. (2001). *DMT: The spirit molecule*. Rochester, VT: Park Street Press.
19. Watts, A. (1965). *The joyous cosmology*. New York: Random House.

[tłumaczenie: cjuchu]